

Samenspelbijeenkomst Peel en Maas 'Het verenigen van de toekomst'

Zaterdag 7 oktober 2023

Welkom
BIJ SAMENSPEL:
het Verenigen
van de
Toekomst

Het was volle bak zaterdagochtend 7 oktober in gemeenschapshuis de Wieksjlaag in Beringe. Daar vond alweer de 4e editie plaats in de 'Samenspelreeks'. Een traditie die een aantal jaar geleden is ontstaan op initiatief van de gezamenlijke dorpsoverleggen. Dit zijn bijeenkomsten waar mensen die actief zijn in gemeenschappen en mensen die als raadslid, burgemeester, wethouder of ambtenaar voor de gemeente werken met elkaar in gesprek gaan over het samenspel tussen gemeenschap en gemeente. En vooral stil staan bij al het waardevolle dat in de gemeenschappen gebeurt. Want dáár wordt in Peel en Maas de ruimte beleefd. Hoe mooi is dat!

Deze samenspelbijeenkomst stond in het teken van 'Het verenigen van de toekomst'. Een passend thema in tijden waarin het niet altijd meer vanzelfsprekend is dat inwoners zich inzetten voor de vitaliteit van hun gemeenschap. Dan stemt het toch hoopvol dat zoveel mensen de tijd hebben genomen om met elkaar in gesprek te gaan over dit belangrijke thema. En dan stemt het ook hoopvol dat in Peel en Maas nieuwe vormen van verenigen ontstaan die de gemeenschappen in Peel en Maas verder de toekomst in helpen.

De Samenspelbijeenkomst is georganiseerd door een werkgroep van actieve inwoners en raadsleden, met ondersteuning vanuit de gemeente en Vorkmeer.

Opening

Dagvoorzitter Bart Nelissen, bekend van Omroep P&M, opende de samenspelbijeenkomst. Hij warmde de zaal op met een Mentimeter-quiz. Waar verwijst de naam Wieksjlaag naar? In welk dorp krijgen de kinderen les uit een boek dat het dorpsoverleg geschreven heeft? Hoeveel procent van de inwoners van Peel en Maas doet vrijwilligerswerk? Het waren enkele van de vragen die voorbij kwamen. Weet u (nog) wat de antwoorden zijn? U vindt ze verderop in dit magazine.

Vervolgens namen Birgit op de Laak en Piet ten Haaf de aanwezigen mee in het verhaal van de Vereniging Kleine Kernen Limburg, kortweg VKKL. Birgit op de Laak is burgemeester van buurgemeente Nederweert en voorzitter van deze vereniging, waar Piet ten Haaf adviseur is. Samen deelden zij enkele wijze lessen met de aanwezigen, zoals:

- Vereniging = verenigen, dat is halen én brengen;
- Als je in een bestuur of een vereniging zit, ga dan regelmatig het gesprek aan met de (bestuurs)leden: hoe doen we het met elkaar en houd je het nog vol? Zo voorkom je dat iemand opeens stopt;
- Maak van een initiatief vóór de gemeenschap, een initiatief ván de gemeenschap.

Na deze inspirerende presentatie, gingen de aanwezigen in groepen uit elkaar om deel te nemen aan een van de vijf workshops.

Workshop ‘Het verenigen van Beringe (Buiten)’

Door Wil Schers en Joost van den Beuken

Wil en Joost namen de deelnemers mee naar de prachtige accommodatie Beringe Buiten, iets verderop in het dorp. Daar vertelden zij over de ervaringen die Beringe heeft opgedaan bij de realisatie van Beringe Buiten en het oprichten van omnivereniging BEVO Beringe. Bovenal werden de deelnemers uitgedaagd om na te denken over de vraag hoe de ervaringen die in Beringe zijn opgedaan kunnen helpen bij de vragen waar de deelnemers zelf tegenaan lopen.

Enkele zaken die uit het gesprek naar voren kwamen:

- Het helpt om de samenwerking en accommodatie te organiseren vanuit een gedeelde ambitie. In Beringe was de ambitie om vanuit een vernieuwde accommodatie een open ontmoetingsomgeving te creëren die de leefbaarheid van Beringe een stevige impuls zal geven. Met een visie die gelooft in de onbegrensde mogelijkheden van sport, bewegen en ontmoeten, jezelf te ontwikkelen en om mensen te verbinden en kansen te geven;
- Het helpt om plannen visueel te maken richting de deelnemende verenigingen en de omgeving van bijvoorbeeld een nieuw te bouwen accommodatie. Dat geeft letterlijk beeld bij papieren plannen;
- Je gaat als ‘trekker’ van een ambitieus plan geregeld horen: ‘Eerst zien en dan geloven’. Zoals Wil Schers aangaf is het echter ook nodig om aan te geven: ‘Als je er niet in gelooft, ga je het ook nooit zien’;
- In een omnivereniging helpt het wanneer de verenigingen die hierin samengaan voor een deel hun eigen identiteit behouden. De afdelingen van BEVO (voetbal, tennis en jeu de boules) hebben bijvoorbeeld een eigen logokleur, commissie en vertegenwoordiging in het bestuur van de vereniging;
- In een omnivereniging is het helpend wanneer de financiën van de onderdelen gebundeld worden. Zoals Joost van den Beuken aangaf: ‘Een gedeelde portemonnee is de belangrijkste keuze geweest voor omnivereniging BEVO Beringe’.

“Mensen zeiden ‘eerst zien en dan geloven’, maar als je er niet in gelooft, ga je het ook nooit zien”

Wilt u meer weten over de manier waarop Beringe heeft gebouwd aan zijn eigen identiteit? **Bezoek dan de website van Beringe Buiten.**

Op de website van BEVO Beringe leest u meer over de structuur en opzet van de omnivereniging.

Workshop ‘Grashoek, wae doon ‘t same!’

Door Robin Peeters en Eva Wetsteijn

Robin Peeters is beheerder van gemeenschapshuis De Ankerplaats en vrijwilliger bij de Dorpscommissie Laeve Grashoek. Hij nam de deelnemers met een presentatie en tijdlijn mee in de verschillende stappen die ze in Grashoek hebben doorlopen om te komen tot waar ze nu staan. Nadat het dorpsoverleg in 2019 was gestopt, heeft het dorp alle mogelijkheden met jong en oud besproken. Stap voor stap en vooral samen met jong en oud werd een betrokken dorpscommissie opgezet. Tijdens de workshop zijn volop ervaringen en tips met de deelnemers gedeeld.

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne ging de dorpscommissie proactief aan de slag met het opvangen van Oekraïense vluchtelingen in het dorp. Dat er veel draagvlak is voor het helpen van “onze burens” is te merken aan de betrokkenheid van de inwoners. Zelfs door de kinderen werd er een sponsorloop georganiseerd. Er heerst trots en een saamhorigheidsgevoel. Als de noodzaak er is, kan alles. Niet klagen over de kermis, maar stilstaan bij de vraag: wat kan je zelf doen? Dit heeft geleid tot leuke activiteiten tijdens de kermis zoals een schiettoernooi, gratis schminken, een kleurwedstrijd en op de laatste kermisdag alle attracties gratis.

“Als de noodzaak er is, kan alles”

Eva Wetsteijn is opbouwwerker bij Vorkmeer en presenteerde aan de deelnemers de ABCD-methode: Asset Based Community Development. Samen met de deelnemers nam ze de uitgangspunten en bouwstenen van deze benaderingswijze van gemeenschapsontwikkeling door.

Deze bouwstenen zijn ook in het verhaal van Grashoek te herkennen. Uitgangspunten zijn onder andere “alles is er al, je hoeft het alleen te verbinden”; “een gemeenschap bouw je met het vertellen van verhalen”; “focus op passies en talenten, niet op tekortkomingen”; en “volg de energie die er is”. Het motto van Grashoek, Wae doon ‘t same, sluit mooi aan bij deze principes.

Bent u geïnspireerd geraakt door dit verhaal?
Lees dan verder op de website van Laeve Grashoek

En hier vindt u meer informatie over de ABCD-methode

Tips voor andere dorpen zijn onder andere:

- Vraag je eerst af “wat willen we” en bespreek vervolgens openlijk met aandacht alle mogelijkheden met jong en oud. Daardoor creëer je meer betrokkenheid en begrip;
- Vraag je (als vrijwilliger) af: wat is je eigen rol? Oftewel: wat doe je wel en wat doe je niet;
- Maak van een dorpsoverleg of dorpscommissie een gemengde groep, samenstelling van jong tot oud;
- Organiseer activiteiten met je vrijwilligers. Geef aandacht hieraan via de media, vergroot het positieve gevoel.

Workshop ‘Muziek verenigt Peel en Maas’

Door Jeroen Mooi en Geert Schmitz

Het doel van deze workshop was de deelnemers te laten ervaren hoe we in Peel en Maas door muziek de verbinding maken tussen diverse partijen. Jeroen Mooi van Co. De Cultuurontwikkelaar liet ons kennismaken met deze ervaring door verschillende oefeningen. Oefeningen die hij ook doet met onder andere kinderen in het muziekonderwijs.

De deelnemers knipten met hun vingers, stampten met hun voeten en klaptten. Zo hebben ze in gezamenlijkheid en zonder dirigent een opkomende hoosbui nagebootst. Met belletjes die correspondeerden met verschillende toonladders vormden ze een heus orkest. Door deze oefeningen leerden de deelnemers hoe je ook zonder dirigent connectie leert maken met de groep.

Een deelnemer vertelde: “Je moet zelf weten waar je mee bezig bent, maar tegelijkertijd ook goed kijken wat de groep doet. Op het juiste moment je toon inzetten, om samen tot een melodieuus geluid te komen. Muziek is een sociale activiteit: jezelf gewaardeerd voelen in een groep, maar ook elkaar waarderen.”

Daarna nam Geert Schmitz vanuit zijn rol van de Samenwerkende Muziekverenigingen Peel en Maas de deelnemers mee in hoe je de samenwerking tussen verenigingen kunt versterken. Geert Schmitz stelde: “De vereniging is van het collectief”.

Zo wordt in Peel en Maas vanuit Co. De Cultuurontwikkelaar (een collectief van muziekdocenten) een vernieuwde vorm van muziekonderwijs gegeven. Kinderen van groep 1 tot en met groep 8 krijgen nu een aanbod dat afgestemd is. Al het onderwijs is op alle scholen in de kern hetzelfde, maar er wordt rekening gehouden met de eigenheid van de school en de plek in de gemeenschap. Een tweede voorbeeld is het Nieuw Talent Orkest Peel en Maas. Onder deze naam gaan volwassenen ervaren hoe het is om samen muziek te maken.

“De vereniging is van het collectief”

Bij beide voorbeelden gaat het niet alleen om het behartigen van een individueel belang als vereniging, maar ook om betrokkenheid tot elkaar. Vanuit dat samenspel ontstaat saamhorigheid.

Omroep P&M maakte onlangs een mooie reportage over het Nieuw Talent Orkest, een initiatief van de Samenwerkende Muziekverenigingen Peel en Maas. **Bekijk het hier!**

Workshop ‘Evenementen die het dorp verenigen: van dorpsquiz tot dorpsfeest’

Door Liset Janssen, Monique Dura-Daemen, Cindy Sonnemans en Inge Bruijnen

Dat evenementen een dorp verbinden, blijkt wel uit de twee evenementen die in deze workshop aan bod zijn gekomen. Liset Janssen en Monique Dura hebben vol enthousiasme verteld over ‘Laup nao de pomp’: een dorpsquiz voor en door Maasbree. Iedereen kan meedoen, met vragen, puzzels en opdrachten over Maasbree en omgeving. De eerste editie deden 44 teams mee. Vaak wordt er een team gevormd van een vriendengroep, kiët, familie of collega’s. Het winnende team was vorig jaar eentje waarin jong en oud was verenigd. Voor nieuwe mensen in Maasbree of mensen die nog geen gevuld team hebben, is er de mogelijkheid om via een ‘pool’ met elkaar een team te vormen. Nieuwe mensen leren kennen en samen aan de slag gaan in je dorp en over je dorp. Dat is verbinding en geeft het ultieme dorpsgevoel.

Ook Cindy Sonnemans en Inge Bruijnen hebben vol trots verteld hoe een evenement een dorp kan verbinden. Een keer in de drie jaar wordt het Europese uitwisselingsfeest ‘5x Beringe(n)’ gevierd. De belangrijkste activiteit daarbij is de zeskamp waar het sportteam aan meedoet. Als het feest in een ander land is, gaan er zo’n 100 tot 150 Beringers uit Peel en Maas mee. Als het een thuisfeestje is, dan doet iedereen mee en zijn er veel gastgezinnen beschikbaar. De verbroedering tussen landen en culturen is mooi om te zien. Er zijn zelfs relaties uit ontstaan! Inmiddels woont een buitenlandse Beringer in ons Beringe.

En het blijft niet bij het driejaarlijkse evenement. Het is juist belangrijk om tussentijds ook te blijven verbinden. Via een schoolproject maken kinderen al vroeg kennis met 5x Beringen. De ouderen van de Dorpsontmoeting en de Zonnebloem hebben laatst nog een bezoekje gebracht aan het 5xBeringebos. Jong en oud zijn betrokken bij dit prachtige initiatief.

“Nieuwe mensen leren kennen en samen aan de slag gaan in je dorp en over je dorp, dat is verbinding en geeft het ultieme dorpsgevoel”

Na deze mooie verhalen, hebben de deelnemers van de workshop het spel ‘ren je rot’ gespeeld. Aan de hand van vragen hebben er mooie en inspirerende gesprekken plaatsgevonden. ‘Wat levert het jou als vrijwilliger op? Waarom sneuvelen initiatieven? Wat zijn de uitdagingen voor de toekomst?’

‘Nieuwe contacten’, ‘voldoening’ en ‘ergens bij horen’ is een belangrijke motivatie om vrijwilligerswerk te doen. Maar vrijwilligerswerk en met name bestuurswerk schrikt ook vaak af. Het kost veel tijd en er liggen vaak grote verantwoordelijkheden. Het zijn vaak dezelfde mensen die al het werk verzetten.

Hoe zorg je voor duurzame verbinding in het dorp?

- De kracht in de verbinding ligt bij de kinderen op scholen, die ouders en grootouders kunnen meenemen in een initiatief;
- Bij 5x Beringen is de succesfactor dat sport aantrekkelijk is voor jongeren. Doordat de jongeren zo enthousiast geworden zijn van deelname in het sportteam, willen ze daarna ook een bijdrage leveren aan het organiseren van het evenement;
- Persoonlijk contact is het beste. Ga het gesprek aan met nieuwe mensen en vraag naar wat ze belangrijk vinden en leuk vinden om te doen;
- Er wordt ontzettend veel georganiseerd. Misschien zijn er wel teveel initiatieven en moeten er keuzes gemaakt worden;
- Uiteindelijk gaat het niet om ‘besturen’ in de lucht houden, maar om te doen wat je leuk vindt en waar behoefte aan is en vóóral om daarbij oog voor elkaar te houden.

Aan het einde van deze feestelijke workshop werden de deelnemers getrakteerd op een smakelijke dropveter als teken van verbinding. Het was een leuk, inspirerend en verbindend feestje.

- **Hier leest u meer** over de dorpsquiz Laup nao de pomp
 - **En hier** over 5x Beringen
- Benieuwd hoe u kunt bijdragen aan verbindingen in het dorp?
Lees hier het verhaal over de kracht van kleine wij's

Workshop ‘Het boeien en binden van vrijwilligers’

Door Birgit op de Laak en Piet ten Haaf

Tijdens de opening van de samenspelbijeenkomst gaven Birgit op de Laak, voorzitter van Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL) en Piet ten Haaf, adviseur bij VKKL, al een doorkijk in de dilemma's die organisaties ervaren bij het boeien en binden van vrijwilligers. Dat zorgt voor uitdagingen en vragen voor organisaties die niet zonder vrijwilligers ofwel actieve inwoners kunnen. Gelukkig blijkt ook uit onderzoek dat meer mensen bereid zijn tot vrijwilligerswerk, als sommige zaken anders aangepakt worden.

Over de vraag hóé je zaken anders kunt aanpakken, werd uitvoerig gesproken tijdens deze verdiepende workshop. Dit gebeurde aan de hand van verschillende stellingen die de basis vormden voor een boeiende dialoog tussen de deelnemers. Niet zozeer de stellingen zelf waren leidend, als wel de inzichten die naar aanleiding hiervan werden gedeeld.

Duidelijk is dat het vrijwilligerswerk anno 2023 aan verandering onderhevig is. Vrijwilligers vragen om 'vrijwilligerswerk op maat'. Denk daarbij aan projectmatig werken of het vervullen van een functie in een duo-bezetting. Denk ook aan het samenwerken met andere verenigingen in een dorp.

Onderstaand is een samenvatting opgenomen van uitspraken en inzichten die tijdens deze workshop zijn gedeeld en die op zichzelf ook weer aanleiding geven voor een vervolgesprek. En dat is juist ook de sleutel van het verhaal: blijf met elkaar in dialoog en heb oog voor de veranderende behoefte van de vrijwilligers. Onderstaande uitspraken en quotes bieden een goed startpunt voor het voeren van dit gesprek binnen je eigen vereniging, club of stichting:

“Moeten we nog wel spreken over ‘vrijwilligers’? Is de term ‘actieve burgers’ misschien wel veel meer op zijn plaats?”

“Corona heeft grote impact gehad op het verenigingsleven, maar is ook een mooie kans geweest voor heroriëntatie en heroverweging.”

“Een gemeenschap zonder vrijwilligers is een kansloze gemeenschap.”

“Maatschappelijke veranderingen moeten samen doorleefd worden, vergeet niet om mensen mee te nemen in dit proces.”

Meer weten? **Bezoek de website van VKKL.** En neem dan zeker even een kijkje bij het thema 'vrijwilligers'.

“Betrek jongeren actief, geef ze verantwoordelijkheden én de veiligheid om fouten te maken en hiervan te leren.”

“Vrijwilligers krijgen betaald in waardering, een materiële vergoeding kan dit immers nooit compenseren. Vrijwilligers zijn namelijk onbetaalbaar.”

Afsluiting

Toen de workshops voorbij waren en iedereen weer had plaatsgenomen in de zaal van de Wieksjlaag, was het tijd voor de gezamenlijke afsluiting. Dagvoorzitter Bart Nelissen nam het woord en samen met burgemeester Wilma Delissen-van Tongerlo blikte hij terug op weer een mooie samenspelbijeenkomst. Ook de burgemeester had nog een wijze les voor de mensen in de zaal: “misschien moeten we iemand niet vragen om bestuurslid of vrijwilliger te worden, maar de vraag stellen: wat zou jij willen betekenen? Zo plakken we er minder een label op en houden we het langer vol met elkaar.”

Na een woord van dank voor de organisatie en de mensen die de workshops hebben verzorgd, was het tijd voor de gezamenlijke lunch en kwam deze editie van de samenspelbijeenkomst ten einde.

En tot slot

De antwoorden op de vragen uit de Mentimeter-quiz:

- De naam Wieksjlaag verwijst naar de **molen** die op deze plek stond
- In **Meijel** krijgen de kinderen les uit een boek dat het dorpsoverleg geschreven heeft
- **32%** van de inwoners van Peel en Maas doet vrijwilligerswerk

Verenigen van de toekomst

84 responses

Postbus 7088
5980 AB Panningen
Wilhelminaplein 1
5981 CC Panningen
T 077 - 306 66 66
E info@peelenmaas.nl
www.peelenmaas.nl